

Complexnummer: 510243

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Molenbosch

Aantal complexonderdelen

6

Monumentnummers van complexonderdelen

510244, 510245, 510246, 510247, 510248, 510249

Woonplaats

Zeist

Gemeente

Zeist

Provincie

Utrecht

Locatie van het hoofdobject

Driebergseweg 7, 3708 JA te Zeist

Complexomschrijving

Complexbeschrijving

Inleiding

De buitenplaats Molenbosch is gelegen aan de Driebergseweg en werd in 1837 door de Amsterdammer J.B. Stoop gekocht van Margaretha de Jong, weduwe van Petrus Jodocus van Oosthuize van Rijsenburg. Het terrein was 21 bunder groot en er stond nog geen bebouwing op. Volgens kadastrale gegevens liet Stoop in 1845 de tuinmanswoning bouwen naar ontwerp van J.D. Zocher jr. Vanaf dezelfde tijd begon men vermoedelijk ook met de aanleg van het park. Met de bouw van het landhuis werd tussen 1846 en 1852 begonnen. Zowel het ontwerp van het park als het landhuis kunnen worden toegeschreven aan J.D. Zocher jr. Wel heeft Stoop ook nog een ontwerp voor een landhuis door architect J.J. Penn laten maken, maar dit is niet gerealiseerd. Het ontwerp van Penn bevindt zich in het Rijksarchief te Utrecht. Het ontwerp van Zocher werd na enkele wijzigingen uitgevoerd in de voor hem karakteristieke neo-classicistische stijl. Het park werd aangelegd in de voor die tijd populaire landschapstijl, en sloot daarbij aan bij de nabij gelegen buitenplaatsen als Hoog Beek en Royen, de Breul en Sparrenheuvel. Kenmerken van die stijl zoals geaccidenteerde terreindelen, boomgroepen waartussen zichtlijnen lopen en solitair staande bomen in open velden werden in het ontwerp verwerkt. Het landhuis van Molenbosch is gericht op de Driebergseweg (zuidwesten), van waaruit ook een oprijlaan naar het huis toe liep. Langs deze oprijlaan bevinden zich ook de eerder genoemde tuinmanswoning uit 1845 en het koetshuis dat rond 1856 gerealiseerd werd.

Omschrijving complex

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De huidige begrenzing van de te beschermen BUITENPLAATS MOLENBOSCH loopt in het zuidwesten langs de Driebergseweg, in het zuidoosten gedeeltelijk langs de Heideweg en langs de kadastrale kavels sectie E nrs. 511 en 1974, en het noordoosten langs de kadastrale kavels sectie E nrs. 1973, 1940, 1944 en 2209 en tot slot aan de noordwestzijde vanaf kavel 2209 langs de Molenweg tot aan de Driebergseweg. De volgende elementen en of objecten vallen onder het complex: - het landhuis, gebouwd tussen 1846 en 1852, naar ontwerp van J.D. Zocher jr. - het tuinpriël, gebouwd eind 19de eeuw - het kippenpaleis, gebouwd in 1898 - het koetshuis, gebouwd rond 1856 - de tuinmanswoning, naar ontwerp van J.D. Zocher jr. rond 1845 - het park met de muur van de moestuin en een groentekelder, bouwjaar onbekend

Waardering

De buitenplaats Molenbosch is van cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde wegens gaafheid van genoemde complexonderdelen en als onderdeel van het oeuvre van J.D. Zocher jr. Bovendien van ensemble waarde als onderdeel van de Stichtse Lustwarande.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 510244

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	02 september 1999
Kadaster deel/nr	82744/98

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Zeist	Zeist	Utrecht

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Zeist	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Zeist	E			2235

Omschrijving**

Omschrijving complexonderdeel 1

Het LANDHUIS Molenbosch is gebouwd op een plaatselijk verhoogd terrein, gevormd door aarde die vrijkwam bij het graven van de slingervijver. Het huis heeft een rechthoekige plattegrond en is twee bouwlagen hoog onder een met schubleien in rijndekking gedekt afgeplat schilddak, waarop een dichte balustrade is geplaatst. Achter de balustrade bevindt zich een daklicht dat de trappenhal belicht. Alle gevelzijden zijn voorzien van een plint. De voorgevel aan de zuidwestzijde is vijf vensterassen breed. In het midden van de gevel bevindt zich in de eerste bouwlaag een inpandig portiek annex ingangspartij van drie vensterassen breed waarin hoge dubbele, drielichts stolpdeuren met bovenlichten zijn geplaatst. Aan weerszijden van de vensters is een pilaster met vlakke schacht aangebracht. In de zijwanden van de portiek bevinden zich rechthoekige, blinde nissen met rocaille cartouches. In het plafond van de portiek zijn drie verdiept liggende vlakken, waarin een rozet is gezet. De architraaf van de portiek wordt door twee gecanneleerde dorische zuilen gedragen. Aan weerszijden van de portiek bevindt zich een dubbel stolpraam met bovenlicht. In de bovendorpels van de vensters in de eerste bouwlaag zijn bladmotieven aangebracht. In de tweede bouwlaag zijn in totaal vijf vensters met zesruits-schuiframen aangebracht. De vensters hebben een houten geprofileerde omlijsting. De gevel is verrijkt met gekoppelde pilasters over twee bouwlagen (kolossale orde) die naast de portiek en op de hoeken van de gevel aangebracht zijn. Naast de vensters zijn muurdammen in schoon metselwerk (kruisverband) uitgevoerd, die in de eerste bouwlaag met een natuurstenen kapiteel ter hoogte van de bovendorpels worden afgesloten. Deze kapitelen steunen een omgaande platte cordonlijst. Ter hoogte van de onderdorpels van de vensters in de tweede bouwlaag is een tweede cordonlijst aangebracht. De gevel is met een brede geprofileerde kroonlijst afgesloten, die door de hierboven genoemde kolossale pilasters gedragen wordt. De achtergevel, aan de noordoost zijde, is wat de indeling en vensters betreft conform de voorgevel. Doordat het terrein hier lager is dan aan de voorzijde is het souterrain zichtbaar. De gevel van het souterrain onder de gekoppelde zuilen bepleisterd en fungeert als basement. Tussen de basementen bevindt zich een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

drielichtsvenster met muurdammen. Vóór de drie middelste vensterassen is een houten veranda onder een plat dak aangebouwd. De vloer van de veranda bevindt zich tussen de kelderverdieping en de eerste bouwlaag. De opbouw van de veranda kenmerkt zich door opengewerkte houten pijlers, waarin latjes in ruitvorm zijn aangebracht. De pijlers ondersteunen twee halve, eveneens met latjes opengewerkte rondbogen die elkaar in het midden treffen. De zwikken zijn met ajourwerk versierd. Hierboven is een houten geprofileerde kroonlijst gezet. Onder de veranda bevindt zich de ingang tot de kelderverdieping.

De zijgevels hebben een identieke opbouw als de voor- en achtergevel: vijf vensterassen breed met in de eerste bouwlaag vensters waarin hoog opgaande, dubbele stolpramen met bovenlichten zijn gezet. In de tweede bouwlaag bevinden zich vensters met schuiframen, conform de vensters in de voorgevel. Tussen de eerste en tweede as en de vierde en vijfde as is een enkele pilaster over twee bouwlagen geplaatst. De plattegrondindeling is nog oorspronkelijk. Achter de inpandige portiek bevindt zich de vestibule die toegang geeft tot de centrale hal met trappenhuis. De hal is rijk gedetailleerd met marmeren deuromlijstingen, stucwerk in het plafond met rozetmotieven, voluutconsoles en pilasters in neo-classicistische stijl. De eerste verdieping heeft een ruime traphal met detailleringen conform de hal op de begane grond. Op de zolderverdieping zijn de zware, grenen balkconstructies van het dak zichtbaar. Hier bevinden zich nog drie voormalige dienstbodenkamertjes compleet met bedstede.

Waardering complexonderdeel 1

Het landhuis is van architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een gaaf en rijk gedetailleerde landhuis, zowel wat betreft het exterieur als het interieur in neo-classicistische stijl en als onderdeel in het oeuvre van J.D. Zocher jr., alsmede van cultuurhistorische waarde en ensemble waarde als onderdeel van de buitenplaats Molenbosch.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

Monumentnummer*: 510245

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	02 september 1999
Kadaster deel/nr	82744/81

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Zeist	Zeist	Utrecht

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Zeist	E			2235

Omschrijving**

Omschrijving complexonderdeel 2

Houten TUINPRIEEL van één bouwlaag op zeshoekige plattegrond, bestaande uit een met panelen dichtgezette achterzijde en opengewerkte zijgevels en voorgevel. Het met bitumen gedekte tentdak heeft een overstek dat aan de voor- en zijgevels door vier houten stijlen met eenvoudige kapiteel-beëindiging ondersteund wordt. Hiertussen is een met ajourwerk verfraaid hekwerk met vier hekpijlers gezet. Deze hekpijlers hebben een beëindiging conform de dragende pijlers. De open voorzijde heeft onder de nok een niet dragende middenstijl, waarop een console met ajourwerk is gezet. Deze middenstijl is aan de onderzijde afgewerkt conform de hekpijlers en de dragende pijlers. Tussen de hoekstijlen en de middenstijl zijn twee diagonaal geplaatste regels gezet, waartussen ajourwerk is bevestigd. Deze oplossing is ook in de zijgevels toegepast.

Het prieeltje heeft een gemetselde vloer, waarop een houten tafel is geplaatst. Tegen de panelen van de achterwand is een eenvoudige houten bank op schoren vastgezet. De tafel is van ondergeschikt belang en valt derhalve buiten de bescherming.

Waardering complexonderdeel 2

Het tuinprieel is van architectuurhistorische waarde vanwege detaillering en bouwtype alsmede van ensemble waarde als functioneel onderdeel van de buitenplaats Molenbosch.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 510246

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	02 september 1999
Kadaster deel/nr	82743/121

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Zeist	Zeist	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Zeist	achter het hoofgebouw

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Zeist	E			2522

*Omschrijving***

Omschrijving complexonderdeel 3

Een uit baksteen opgetrokken KIPPENPALEIS van één bouwlaag, op zeshoekige plattegrond onder een met bitumen gedekt tentdak met overstek, dat op de hoeken door schoren met ajourwerk ondersteund wordt. De gesneden daklijst is van recente datum. De gevels zijn opgetrokken uit rode baksteen in kruisverband en zijn opgesierd met horizontale banden en een zaagtandlijst van geel baksteen die aan elke zijde onderbroken wordt door een verdiept liggend rondboogveld. In drie van deze velden is aan de bovenzijde een rondvenster gezet met een vierpas-roeden motief, dat omvat is door een rollaag. Twee velden zijn blind, terwijl in één veld aan de noordzijde een rondboogvormige houten deur is gezet. Achter deze deur bevindt zich een korte gang met houten wanden, waarin onderaan luiken zijn aangebracht om de gelegde eieren te kunnen pakken. Vijf velden hebben in de omgaande plint een kleine, getoogde ingang bestemd voor de kippen. Een uit geel baksteen gemetselde rondboogvormige strek sluit het veld af. Boven deze strekken is een omgaande muizetandlijst aangebracht, waarin zowel rode als gele baksteen is verwerkt. Om het kippenpaleis is een uit rode en gele baksteen gemetselde stoep aangebracht. Als gevolg van verzakking is op een aantal plaatsen een cementlaag aangebracht.

Waardering complexonderdeel 3

Het kippenpaleis is van architectuurhistorisch en typologisch belang vanwege de fraaie detaillering alsmede van ensemble waarde als onderdeel van de buitenplaats Molenbosch.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 510247

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	02 september 1999
Kadaster deel/nr	82743/109

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Zeist	Zeist	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Zeist	links van het hoofdgebouw

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Zeist	E			2433

Omschrijving**

Omschrijving

Langs de oprijlaan gelegen KOETSHUIS van anderhalve bouwlaag onder afgeplat zadeldak met wolfeind, met de nok haaks op de oprijlaan. De gevels zijn opgetrokken in baksteen. Alle vensters, met uitzondering van de stalvensters in de zijgevels, hebben licht getoogde strekken. De voorgevel, aan de zuidwestzijde, is twee assen breed waarin twee grote dubbele koetsdeuren zijn geplaatst. Boven de deuren is een houten geprofileerde kroonlijst aangebracht. In de halve bouwlaag hierboven bevinden zich drie vensters met schuiframen, waarvan de middelste iets hoger is. De deels afgeplatte gevel wordt met een geprofileerde kroonlijst afgesloten. Op de hoeken zijn natuurstenen dekplaten gezet. De achtergevel is geheel blind met uitzondering van een venster op de halve verdieping. De rechter zijgevel is vijf vensterassen breed, waarin vier rondboogvormige stalvensters zijn gezet met gelijkvormige strekken. Op de tweede as van links bevindt zich een deur met rondboogvormig bovenlicht. De linker zijgevel heeft een gelijk aantal vensterassen, maar is anders ingedeeld. Op de derde as van links bevindt zich een deur met een dichtgemetseld rondboogvormig bovenlicht. Rechts hiervan is een dichtgemetseld stalvenster geplaatst, waarnaast een stalvenster is gezet conform de overige stalvensters. Geheel links bevinden zzicht twee identieke stalvensters. In de dakschilden zijn een aantal moderne dakkapellen onder plat geplaatst, die van ondergeschikt belang zijn en bijgevolg buiten de bescherming vallen.

Waardering

Het koetshuis is van architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een bouwtype alsmede van ensemble waarde als onderdeel van de buitenplaats Molenbosch.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
-----------------------	---------------------	----------------

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kastelen, landhuizen en parken

Bijgebouwen kastelen enz.

Koetshuis(L)

Monumentnummer*: 510248

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	02 september 1999
Kadaster deel/nr	82743/158

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Zeist	Zeist	Utrecht

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Zeist	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Zeist	E			2434

Omschrijving**

Omschrijving complexonderdeel 5

Een evenwijdig aan de oprijlaan gelegen vrijstaande TUINMANSWONING van één bouwlaag op kruisvormige plattegrond onder een met Hollandse pannen gedekt samengesteld schilddak. De hoofdvorm kenmerkt zich door een in het midden geplaatst hoofdvolume van twee bouwlagen met voorsprong, waarvan de nok haaks op de weg staat, dat door een bouwvolume van één bouwlaag met de nok evenwijdig aan de weg wordt geflankeerd. Alle gevels zijn bepleisterd en wit gesausd. De voorgevel aan de zuidwestzijde heeft in de eerste bouwlaag, over de gehele breedte van het hoofdvolume, een samengesteld roedenvenster met luiken dat is opgebouwd uit een dubbele deur met zijlichten. Direct hierboven is een geprofileerde cordonlijst aangebracht die in de flankerende bouwvolumes onder de bakgoot door loopt. Deze bouwvolumes hebben aan de voorzijde een zesruits stolpraam gekregen. In de tweede bouwlaag van het hoofdvolume is een serliana-venster geplaatst. De achtergevel is wat de hoofdstructuur betreft overeenkomstig de voorgevel. Het hoofdvolume heeft hier echter een kleinere voorsprong. In de tweede bouwlaag is een tweelichtsvenster met rondboogvormig bovenlicht aangebracht. Rechts van het hoofdvolume is een deur geplaatst. De zich aan deze zijde bevindende aanbouw onder zadeldak valt buiten de bescherming.

De rechter zijgevel heeft in de eerste bouwlaag een venster conform de voorgevel en in de verdieping een tweeruits-rondboogvenster. De linker zijgevel is conform de rechter zijgevel.

Waardering complexonderdeel 5

De tuinmanswoning is van architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een bouwtype en als onderdeel in het oeuvre van J.D. Zocher jr. Tevens van ensemble waarde als onderdeel van de buitenplaats Molenbosch.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Tuinmanswoning(L)

Monumentnummer*: 510249

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	02 september 1999
Kadaster deel/nr	82743/143

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Zeist	Zeist	Utrecht

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Zeist	E			1405
Zeist	E			1941
Zeist	E			2433
Zeist	E			2432
Zeist	E			2814
Zeist	E			2235
Zeist	E			2522
Zeist	E			2813
Zeist	E			2434

*Omschrijving***

Omschrijving complexonderdeel 6

De hoofdingang van het landschappelijk aangelegde PARK Molenbosch wordt gevormd door een oprijlaan die zich aan de zijde van de Driebergseweg bevindt. De lange oprijlaan, waarlangs voor een deel oude beuken staan, loopt vanaf de zuidwestzijde van het perceel (vlak na de Molenweg) en verwijderd zich langzaam van de Driebergseweg. De laan loopt eerst langs het koetshuis, vervolgens langs de tuinmanswoning en loopt daarna licht omhoog in de richting van het landhuis. Na het landhuis maakt de laan een flauwe S-bocht naar rechts, voert langs de slingervijver (aan de linkerzijde) en buigt geleidelijk weer terug naar de Driebergseweg om tot slot even voor de hoek van de Heidelaan en Driebergseweg te eindigen.

Het terrein tussen de oprijlaan en Driebergseweg is deels begroeid met bomen en struiken. Voor het huis bevindt zich een weide die aan de Driebergseweg afgeschermd is met jonge aanplant. De begroeiing ontleent vanaf de Driebergseweg voor een groot deel het zicht op het huis. Oorspronkelijk had dit terrein een meer open karakter. De slingervijver bevindt zich aan de zuidoostzijde van het park. De S-vormige vijver begint in de hoek van de Heidelaan en Driebergseweg als een smalle sloot, om daarna in noordelijke richting te verbreden. Voor het landhuis maakt de vijver een bocht naar het noordoosten waar de vijver haar meest brede omvang bereikt. Vervolgens wordt de vijver geleidelijk smaller om na een nieuwe houten brug, die buiten de bescherming valt, op te drogen en te

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

vervagen.

Het terrein rond de slingervijver is geaccidenteerd met aarde die bij het graven van de vijver vrijkwam en is rijkelijk beplant met diverse struik- en bomen. Door dit gedeelte van het park lopen een aantal slingerpaden die voor het grootste deel later zijn aangelegd.

Aan de noordoostzijde van het landhuis bevindt zich een door beuken omzoomde, wigvormige weide, waar ongeveer halverwege een wandelpad doorheen loopt. Vanaf dit pad is het huis zichtbaar, maar drie jonge naaldbomen staan op de zichtas en ontnemen gedeeltelijk het zicht. In noordoostelijke richting wordt het uitzicht bepaald door flatgebouwen die langs de Arnhemse Bovenweg staan. Het hierboven genoemde wandelpad voert in noordwestelijke richting naar een beukenbos en leidt langs het kippenpaleis en langs de achterzijde van de tuinmanswoning en het koetshuis (rechterzijde).

Even verder, aan de linkerzijde van het pad, bevindt zich in een opgeworpen heuvel een groentekelder. Weer ten noorden hiervan is een grote ommuurde, ovaalvormige moestuin aangelegd die tegenwoordig dienst doet als volkstuintencomplex. De uit baksteen opgetrokken muur wordt gekenmerkt door regelmatig geplaatste steunberen die zich aan de buitenzijde van de muur bevinden. De moestuin heeft drie ingangen: de hoofdingang bevindt zich aan de zuidwestzijde, twee kleinere ingangen bevinden zich aan de noordwestzijde en de zuidoostzijde. Vanuit de hoofdingang loopt een breed pad in zuidwestelijk richting naar de oprijlaan.

Waardering complexonderdeel 6

Het park van de buitenplaats Molenbosch is van architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een 19de eeuws landschapspark naar ontwerp van J.D. Zocher jr. Alsmede van grote ensemblewaarde door nabij gelegen landschapsparken van de Breul en Hoog Beek en Royen aan de Driebergseweg.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg